

Sygn. akt III S 125/15

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędziowie SO Lucyna Morys – Magiera

SR (del.) Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2015 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym sprawy

ze skargi A. K.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Zabrze

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie o zapłatę prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Zabrze pod sygn. akt VIII C 2367/13

postanawia:

oddalić skargę.

SSR (del.) Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys – Magiera

Sygn. akt III S 125/15

UZASADNIENIE

Skarżący A. K. złożył 8 czerwca 2015 roku skargę na naruszenie praw strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wnosząc:

- a. o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Zabrze w sprawie o sygn. akt VIII C 2367/13 nastąpiła przewlekłość,
- b. o przyznanie na jego rzecz kwoty 10 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia wniosku.

W uzasadnieniu wskazał, że sprawa została odroczone na 30 lipca 2015 roku z terminu z 29 lutego 2015 roku, a dodatkowo nie zrealizowano jego wniosków o doprowadzenie na rozprawę.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Rejonowego w Zabrze wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ostatnia skarga A. K. na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki została uwzględniona przez Sąd Okręgowy w Gliwicach postanowieniem z 27 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III S 81/14. Wówczas zalecono również Sądowi Rejonowemu w Zabrze rozpoznanie jego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w terminie siedmiu dni. Akta zwrócono 16 czerwca 2014 roku, a 18 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy w Zabrze zwolnił powoda od kosztów sądowych w sprawie. Sprawa została wszczęta pozwem, który wpłynął 19 listopada 2013 roku.

Termin rozprawy został wyznaczony 27 czerwca 2014 roku na 5 września 2014 roku, zawiadomiono o tym powoda i pozwanego doręczając mu odpis pozwu z pouczeniami i zobowiązaniem do złożenia odpowiedzi na pozew oraz wezwano na termin świadka sporządzając nakaz wydania i doprowadzenia świadka z Aresztu Śledczego w Z..

Powód 5 lipca 2014 roku złożył wniosek o przyznanie mu pełnomocnika z urzędu. Od 30 czerwca 2014 roku do 15 lipca 2014 roku sędzia referent przebywał na urlopie wypoczynkowym, a 30 lipca 2014 roku zarządono wezwać powoda do usunięcia braków formalnych wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu poprzez złożenie oświadczenia obejmującego szczegółowe dane o jego stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku – powód otrzymał je 5 sierpnia 2014 roku. Jednocześnie zarządono wykonanie zarządzenia z 27 czerwca 2014 roku. Zgodnie z informacją z 4 sierpnia 2014 roku (wpłynął faks do Sądu Rejonowego w Zabrze) ustalono, że 5 września 2014 roku nakazy nie będą realizowane. Jednocześnie 5 sierpnia 2014 roku odnotowano w rozmowie z pracownikiem Aresztu Śledczego, że powód 27 sierpnia 2014 roku będzie przetransportowany do Aresztu Śledczego w B. celem przesłuchania 2 września 2014 roku w Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy. W związku z powyższymi informacjami 18 sierpnia 2014 roku zniesiono terminy rozprawy z 5 września 2014 roku i wyznaczono nowy na 29 stycznia 2015 roku nakazując doprowadzenie świadka.

Powód pismem 6 sierpnia 2014 roku złożył oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania powoda, które wpłynęło 14 sierpnia 2014 roku, a 21 sierpnia 2014 roku wpłynęła odpowiedź na pozew.

Powód pismem z 1 września 2014 roku powiadomił Sąd Rejonowy w Zabrze, że przebywa w Areszcie Śledczym w B., a pismem z 14 września 2014 roku, że przebywa w Zakładzie Karnym w G..

Wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został rozpoznany 29 września 2014 roku poprzez jego oddalenie. Postanowienie w tym zakresie uprawomocniło się 13 listopada 2014 roku, a 21 listopada 2014 roku zarządono doręczenie powodowi odpowiedzi na pozew zobowiązując go do ustosunkowania się do jej treści i zgłoszenia wniosków dowodowych w terminie czternastu dni pod rygorem ich pominięcia.

Powód 2 grudnia 2014 roku zwrócił się z wnioskiem o doprowadzenie go na rozprawę, a następnie wcześniejszym pismem, które wpłynęło 9 grudnia 2014 roku ponowił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Z uwagi na ponowne przebywanie powoda w Areszcie Śledczym w B. 12 grudnia 2014 roku zarządono doręczyć mu odpowiedź na pozew właśnie na ten adres i zobowiązać do złożenia listy pytań do świadka. Powód 29 grudnia 2014 roku ponownie wniósł o doprowadzenie na rozprawę.

Na terminie rozprawy 29 stycznia 2015 roku, na który powód został doprowadzony rozszerzył on powództwo składając pismo z 28 stycznia 2014 roku. Wówczas przesłuchano świadka i powoda, a następnie celem przesłuchania kolejnych 2 świadków odroczone termin rozprawy na 30 lipca 2015 roku, zobowiązano także pozwanego do ustosunkowania się do rozszerzonego powództwa w terminie 14 dni.

Powód 3 lutego 2015 roku wniósł o przesłanie protokołu z rozprawy, a 5 lutego 2015 roku dołączył do akt pismo kierowane do pozwanego z 29 stycznia 2015 roku.

Postanowieniem z 16 lutego 2015 roku oddalono wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Powód 3 marca 2015 roku skierował wniosek o zmianę sędziego referenta, któremu nadano bieg jako wnioskowi o wyłączenie sędziego i zadekretowano pod nową sygnaturą akt.

Powód 5 czerwca 2015 roku złożył wniosek o doprowadzenie na rozprawę z Aresztu Śledczego w K..

Zarządzeniem z 26 czerwca 2015 roku polecono wydać powodowi kserokopię protokołu rozprawy z 29 stycznia 2015 roku z odpisem pisma pozwanego oraz poinformowano go, że nie wydano zarządzenia o doprowadzeniu go na terminy rozprawy. Zarządzenie to wykonano 17 lipca 2015 roku, a powód otrzymał je 22 lipca 2015 roku.

Powód 26 czerwca 2015 roku wniósł o przesłuchanie dodatkowych trzech świadków, a 1 lipca 2015 roku złożył dodatkowe pismo o doprowadzenie go z Aresztu Śledczego w K..

Na rozprawie 30 lipca 2015 roku sędzia niebędący referentem (z uwagi na złożenie wniosku o wyłączenie sędziego referenta) przesłuchał dwóch świadków, dopuścił dowód z przesłuchania trzech kolejnych świadków, przy czym w zakresie jednego z nich postanowił przeprowadzić dowód w ramach pomocy prawnej przez Sąd Rejonowy w Płocku, a celem przesłuchania dwóch pozostałych odroczył termin rozprawy na dzień 22 września 2015 roku i zobowiązał powoda oraz pozwanego do złożenia listy pytań do świadka, którego postanowiono przesłuchać w drodze pomocy prawnej.

Pozwany 6 sierpnia 2015 roku złożył pismo, które zarządził doręczyć powodowi celem ustosunkowania się w terminie 14 dni, natomiast 11 września 2015 roku z uwagi na inne miejsce osadzenia powoda zarządził doręczyć mu przesyłkę do Zakładu Karnego w W..

Powód 14 września 2015 roku złożył wniosek o wydanie protokołu z poprzedniej rozprawy i uzasadnienie dlaczego nie został doprowadzony, a 18 września 2015 roku powiadomił o zmianie miejsca osadzenia.

Z uwagi na złożony wcześniej wniosek o wyłączenie sędziego inny sędzia referent przeprowadził rozprawę z 22 września 2015 roku i przesłuchał w dwóch świadków odraczając termin rozprawy na 12 listopada 2015 roku z uwagi na konieczność przesłuchania trzeciego świadka w drodze pomocy prawnej, jednocześnie zarządził zobowiązać powoda do złożenia pytań do świadka, albowiem poprzednie doręczenie zobowiązania w tym zakresie nie było skuteczne. W aktach brak, w chwili ich przedstawienia Sądowi Okręgowemu, dowodów doręczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przewlekłość postępowania to brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów, chodzi zatem o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, czyli odbywały się bez zbędnej zwłoki (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Zbędną zwłoką nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. [Por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013 r. KSP 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12, Lex 1246709; por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 - KZS 2010/11/50, LEX nr 783363]. Jednocześnie ocenie pod kątem przewlekłości podlegają zarzuty skarżącego odnoszące się do przebiegu całego postępowania od chwili jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013 roku, sygn. akt III SPZP 1/13, opublik. w OSNP z 2013 roku, nr 23-24, poz. 292).

Oceniając, czy doszło do przewlekłości postępowania należy w pierwszej kolejności wziąć pod uwagę czas trwania całego postępowania, które w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy nie zostało jeszcze zakończone. Postępowanie od czasu jego wszczęcia do chwili złożenia skargi trwało rok i 7 miesięcy, a w tym czasie przeprowadzono rozprawę, na której powód rozszerzył powództwo, a dodatkowo po złożeniu skargi wniósł o przesłuchanie kolejnych trzech

świadków. Złożone przez niego wnioski o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zostały oddalone. Jednocześnie ostatnio 27 maja 2014 roku została uwzględniona jego skarga na przewlekłość postępowania. Trzeba też zwrócić uwagę na to, że rozprawa wyznaczona pierwotnie na 5 września 2014 roku nie mogła się odbyć z uwagi na niemożliwość doprowadzenia wówczas świadka i powoda.

Biorąc pod uwagę całość biegu postępowania oraz to, że w jego toku Sąd Rejonowy dokonuje także przesłuchania świadka w drodze pomocy prawnej, trwa ono – od chwili uwzględnienia poprzedniej skargi na przewlekłość – 16 miesięcy, zdaniem Sądu Okręgowego nie doszło więc do zaistnienia przesłanek przewlekłości postępowania. Zniesienie terminu rozprawy z 5 września 2014 roku było prawidłowe, albowiem nikt na ten termin nie zostałby doprowadzony, a dodatkowo należało wówczas jeszcze rozpoznać złożony w trakcie postępowania wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, którego braki usunięto w sierpniu 2014 roku. Okres pomiędzy terminami rozpraw jest długi, ale trzeba wskazać, że z uwagi na częste przetransportowywanie powoda jest o tyle uzasadniony, że umożliwia skuteczne doręczenie przesyłek powodowi przed terminem rozprawy. Ponadto wydaje się uzasadnione twierdzenie, że na kolejnej rozprawie w listopadzie 2015 roku sprawa może zostać zakończona, gdyż do tego czasu powinien już być dołączony do akt protokół z przysłuchania świadka w trybie pomocy prawnej. Co prawda w aktach, którymi dysponuje Sąd Okręgowy brak informacji o przesłaniu prośby o pomoc prawną, ale brak także jeszcze zwrotnego potwierdzenia odbioru korespondencji przez powoda odnośnie pytań do świadka nie jest więc wykluczone, że odezwa o pomoc prawną została przedstawiona Sądowi Rejonowemu w Płocku.

Należy także podkreślić, że strona ma prawo wynikające z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.) do rzetelnego przeprowadzenia procesu, z tym prawem jest związane także to, aby nie doszło do przewlekłości postępowania. Jeżeli jednak sprawa, w której powód składa szereg wniosków i to zarówno formalnych jak i dowodowych trwa od ostatniego stwierdzenia przewlekłości 16 miesięcy, to bezzasadnie strona zarzuca przewlekłość tego postępowania, tym bardziej, że w sprawie konieczne było doprowadzenie świadków i powoda na przesłuchanie, a także przeprowadzenie dowodu w drodze pomocy prawnej. Jednocześnie brak jakichkolwiek podstaw do uznania, że bieg sprawy na obecnym etapie w jakikolwiek sposób narusza sprawność postępowania. Celem, jaki przyświeca postępowaniu ze skargi nie jest samo stwierdzenie przewlekłości i ewentualne zasądzenie odpowiedniej sumy pieniężnej, ale wymuszenie nadania sprawie odpowiedniego biegu - ma ona bowiem zapewnić szybką reakcję na trwającą zwłokę w czynnościach sądu, a obecnie w rozpoznawanej sprawie brak podstaw do stwierdzenia przewlekłości postępowania.

Należy także zwrócić uwagę, że rozpoznając skargę na przewlekłość postępowania Sąd Okręgowy bada jedynie czy postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do jego zakończenia, ocenia terminowość i prawidłowość czynności sądowych, ale nie ocenia prawidłowości rozstrzygnięć wydanych w sprawie w jakimkolwiek zakresie.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, skargę jako niezasadną należało oddalić.

SSR (del.) Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys – Magiera